

Vážení,

včera byl zveřejněn dokument „Právní postavení skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva SDH“. V odůvodnění k vydání tohoto dokumentu je uvedeno, že „Metodický pokyn SH ČMS pro starosty (starostky) SDH k vytváření skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva a k zapojení SDH do preventivně výchovné činnosti“ obsahuje řadu odkazů na právní normy, proto pro lepší pochopení textu zpracovala Ústřední odborná rada ochrany obyvatelstva jeho právní výklad, který je potřebné znát.

Myslím si, že provedený právní výklad bude pro mnohé členy velice složitý a pro praxi málo využitelný. Ale to je věc názoru. Co je však důležitější, že členové Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva i Výkonného výboru SH ČMS, kteří uvedený dokument schvalovali, pozapomněli na případnou odpovědnost za činnost těchto skupin. Nelze našim členům prostřednictvím Metodického pokynu jen sdělit, že mohou vytvářet skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva a neupozornit je na rizika, která hrozí v případě porušení právních předpisů nejen vedoucím jednotlivých skupin, ale i jejich členů, pokud tato rizika nebudou mít dostatečně ošetřena. A největší rizika dnes hrozí po změně stanov zejména starostům SDH, jakožto statutárním orgánům. To je třeba si uvědomit, když je vytvářen nějaký právní výklad.

Pokud si někdo vytknul cíl vytvořit právní výklad tohoto dokumentu z pohledu dopadu právních předpisů na činnost těchto skupin, měl ale upozornit na jednotlivá rizika a uvést, jak postupovat. To v metodickém pokynu, ani ve výkladu není. Nelze chtít od lidí, aby vykonávali nějakou činnost bez dostatečného zajištění. Tato skupina dobrovolníků může způsobit újmu třetí osobě a případná náhrada může být pro sbory dobrovolných hasičů i pro jejich členy likvidační. Dále je třeba si uvědomit, že sbor dobrovolných hasičů je právnickou osobou, která odpovídá za svoji činnost. Nelze proto brát na lehkou váhu tyto skutečnosti.

Ano, např. metodický pokyn odkazuje na pojištění. Jednak na úrazové pojištění, tak i na pojištění odpovědnosti za škodu. Je však třeba uvést, že částky uvedené v těchto smlouvách jsou nízké a nemohou pokrýt případné riziko. A pokud jsou částky nedostatečné, je třeba lidem říci, že rozdíl budou platit ze svého. Poškozený bude vymáhat oprávněnou náhradu.

Například pojistná smlouva č. 001 4-424-018 o pojištění odpovědnosti za škodu, na kterou je odkazováno v metodickém pokynu takto: „*Dále je mezi HVP, a.s. a SH ČMS uzavřena pojistná smlouva č. 0014-424-018, která se vztahuje na pojištění odpovědnosti za škody způsobené členy SHČMS. Vztahuje se na všechny organizační jednotky SH ČMS, včetně krajských sdružení hasičů a okresních sdružení hasičů pro případ vzniku odpovědnosti jako organizátorů plánovaných akcí odborného charakteru, které mají v plánu práce, popř. v plánu kurzů*“.

Výše uvedený text je kombinací dvou odstavců. První část citovaného textu se vztahuje k odst. 1., který zní: „*Touto smlouvou jsou pojištěny pro případ odpovědnosti za škodu všechny organizační jednotky SH ČMS jako organizátoři a pořadatelé postupových hasičských soutěží v požárním Sportu, hry Plamen a soutěží dorostu. Dále Kancelář SH ČMS jako garant přípravy reprezentačních celků mládeže,*

dorostu a dospělých a všech ostatních plánovaných akcí Kanceláři SH ČMS v rozsahu bodu I.1., čl.2 Smluvních ujednání pojištění odpovědnosti za škodu Tč.: NP/1212005“. Druhá část textu se vztahuje k odst. 2., který zní: „*Touto smlouvou jsou pojištěny Ústřední hasičské školy Jánské Koupele a Bílé Poličany, Centrum hasičského hnutí Příbryslav a všechny krajské sdružení hasičů a okresní sdružení hasičů pro případ vzniku odpovědnosti jako organizátoři (pořadatelé) i jiných plánovaných akcí odborného nebo společenského charakteru (např. plesy), které mají v plánu práce a plánu kurzů.“*

Z uvedených ustanovení jasně vyplývá, že pojišťovna hradí jen škodu, za kterou odpovídají všechny organizační jednotky SH ČMS, ale pokud tyto jednotky jsou organizátoři a pořadatelé postupových soutěží. Takže na uvedené skupiny se pojištění nevztahuje. Jiné akce odborného charakteru se vztahují jen na CHH Příbryslav, KSH, OSH. Metodický pokyn tak uvádí chybný a zavádějící výklad, který může vést k fatálním následkům těch, kteří se budou metodickým pokynem řídit. Navíc je také nutno uvést, že pojistné smlouvy jsou uzavřeny ještě podle zákona č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě, přitom dnes již tato právní úprava neplatí a pojistné smlouvy by si zasloužily přepracování podle současně platných právních předpisů.

Důležité v celé věci jsou i vzájemné vztahy s obcí. Sice je doporučována jako základna skupiny hasičská zbrojnice a její vybavení, že bude zapůjčeno od obce. Ale domyslel někdo, jak to bude právně fungovat? Je hezké to takto napsat, ale jak to bude probíhat v praxi? Pokud to bude probíhat pod jednotkou SDH obce, tak se bude jednat o subjekt obce a vše bude probíhat podle právních předpisů vztahující se na jednotku SDH obce. Je pak ale otázkou, proč má vznikat další skupina a nezařadíme členy přímo do jednotky, za kterou odpovídá obec. Pokud skupina bude součástí spolku, pak jako právnická osoba plně odpovídá za svoji činnost. A tady již končí sranda a začíná vážná věc. Proto bych se přimlouval za právní výklad, kdy bude těmto skupinám poskytnut skutečný právní servis, aby obdržely metodiku včetně vzorů smluv s vymezením odpovědnosti jednotlivých stran smlouvy (dohody), která bude eliminovat případná rizika, která z činnosti těchto skupin hrozí.

Děkuji a přeji pěkný den

Ing. Ján Chlebo
info@chlebo.cz

602 355 719